

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio III. Quotuplex sit Virtus Theologica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

quid quo mediante credam primæ veritati: si enim est conditio vel obiectum inadæquatum non est medium credendi primæ veritati: si autem est tantum tendentia primæ veritatis & applicatio, certè non impedit quo minus immediatè credam primæ veritati, sicut visio non impedit quo minus immediatè videam obiectum, cum sit ratio videndi; motium enim immediatum Fidei est prima veritas reuelans, non autem honestas credendi propter primam veritatem: sed nec ipsa reuelatio, sed sola prima veritas immediatè in se ipsa propt applicata per reuelationem: Motium autem religionis est honestas diuini cultus propter eius excellentiam, vbi vides Dei excellentiam esse obiectum remotum religionis quæ immediatè respicit honestatem.

Instantia. Dices sicut honestas diuini cultus mediat inter actum religionis & excellentiam Dei, sic reuelatio creata mediat inter actum fidei, & primam veritatem ergo fides non magis immediatè tendit in Deum quam religio.

Solutio instantiæ. Respondeo negando antecedens, nam honestas diuini cultus mediat inter religionem & Dei excellentiam tanquam motium adæquatum illius actus: reuelatio autem mediat inter fidem & primam veritatem tanquam applicatio primæ veritatis cum obiecto reuelato. Credo quia Deus, qui est prima veritas hoc dixit. Colo autem Deum religione non quia Deus est excellens, sed quia honestum est colere Deum ita excellentem, nam colere Deum quia excellens est actus est charitatis, vt dixi.

Obiectum Spei. Secundo, de Spe Theologica Respondeo verum esse quod spes versatur circa Deum possidendum, ita vt tunc Deus summum bonum, tunc possessio Dei sit vnicum motium formale directum & immediatum sperandi: quia vt olim dixi finis (qui) seu bonum amatum, & finis (quo) seu adeptio boni amati non sunt duo fines adæquati quorum vnus causet mediante alio, sed duæ rationes inadæquatæ vnus finis adæquati, summum enim bonum speratur omnino directè, & immediatè, non enim ad sperandum moueor ab honestate actus ipsius Spei, sed propter ipsum summum bonum possidendum, religio verò versatur circa honestatem tanquam circa id per quod solum mouetur immediatè, per excellentiam Dei mediatè solum mouetur.

Obiectum Charitatis. Tertiò, de Charitate res quoque manifestè patet, nam illa vult bonum Deo vt fini (cui) propter infinitam eius excellentiam, ita vt directum & immediatum motium volendi bonum, sit infinita Dei excellentia, non autem honestas volendi hoc bonum Deo. Religio vult cultum Deo vt fini (cui) sed motium formale proximum est honestas cultus, remotum est Dei excellentia. Fateor ergo quod charitas & religio æquè Deum respiciunt immediatè vt finem (cui) sed non æquè illum respiciunt vt motium formale, & finem (cuius) Charitas fertur in bonum Dei, quia Deus bonus est: religio fertur in cultum Dei quia est honestus cultus redditus Deo summè excellenti.

Solutio quartæ. Ad quartam Respondeo dona Spiritus Sancti posse quidem Virtutes appellari si (Virtutis) nomen latius sumatur propt significat omnem habitum qui honestus est ex obiecto. Si tamen propriè sumatur nomen (virtutis) propt significat operationem bonam ordinario modo factam, & quasi per proprium motum hominis, tunc dona Spiritus Sancti non dicuntur Virtutes, sunt enim habitus quibus homo fit facile mobilis à Spiritu Sancto per instinctum specialem illum mouente. Quod inductione omnium horum donorum probari potest.

Dona Spiritus Sancti. Primò enim certum est dona illa esse quosdam habitus à Deo infusos, non autem operationes tantum

transcuntes, cum per ea dicatur requiescere in nobis Spiritus sapientiæ, Spiritus scientiæ, &c. Requies autem illa denotat permanentiam, quæ minus propria est actibus transcuntes. Censet tamen contrarium Vasques cum nonnullis alijs.

Secundò, numerus illorum donorum quamuis non sit omnino certus, commodè tamen reuocari solet ad septem illa dona quæ numerantur Isaia 11. *Requiescet super eum Dominus, spiritus sapientiæ, & intellectus spiritus consilij & fortitudinis, spiritus scientiæ & pietatis & replebit eum spiritus timoris Domini*, quia scilicet omnes extraordinariæ motiones Spiritus Sancti ad septem reuocantur.

Tertiò, illa omnia dona simul infunduntur omnibus iustis etiam indoctis simul cum gratia, quia illi participant integram iustitiam Christi, & in eius persona censentur promissa esse omnibus iustis. Imò decet hominem iustum vt faciliè à Spiritu Sancto moueri possit in ijs quæ ad salutem sunt necessaria. Imò ad perfectionem etiam iustitiæ dona illa pertinent cum eorum aliqua deseruiant Fidei, quædam deseruiant Spei, quædam verò Charitati vt constabit ex postea dicendis. Neque obstat quod plures iusti cum sint indocti non possint explicare mysteria Fidei, quomodo ergo dicuntur habere donum sapientiæ, scientiæ, intellectus, quæ ad intellectum pertinent non obstat (inquam) quia hoc euenit ob defectum specierum, sine quibus illi habitus non producant actus suos.

Quartò, proprium horum donorum munus est reddere hominem facile mobilem à Spiritu Sancto ita vt per ea promptus efficiatur ad obediendum motionibus extraordinarijs Spiritus Sancti, sicut proprii actus donorum in eo consistunt quod homo promptè sequatur motionem extraordinariam Spiritus Sancti. Vide Suarez lib. 2. de Gratia, cap. 17. libro 6. capite 10.

Dona Spiritus Sancti infunduntur omnibus iustis.

Munus donorum Spiritus Sancti.

SECTIO III.

Quotuplex sit Virtus Theologica.

Ratio dubitandi est primò, quia non est necesse ponere plures Virtutes Theologicas si satis sit ponere vnica, vel certè nihil est necesse tres inducere, si duæ sufficiunt quarum vna versetur circa Deum vt verum, altera circa Deum vt bonum, sicut vna est potentia intellectus quæ versatur circa verum, & vna voluntas quæ versatur circa bonum, sic vnica sufficit habitus virtutis in intellectu & alter in voluntate. Imò si duæ sunt in voluntate distinctæ Virtutes Theologicæ, circa Deum bonum debebunt etiam esse duæ in intellectu circa Deum bonum.

Secundò, ad Fidem pia requiritur affectio in voluntate, ad quam requiritur sine dubio habitus voluntatis distinctus ab habitu fidei, ille habitus est Virtus Theologica, ergo non sunt tres tantum Virtutes Theologicæ. Similiter iudicium supernaturale speculatiuum aut etiam practicum quod precedit actum Fidei procedit ab aliquo habitu supernaturali distincto ab habitu fidei.

Tertiò, Theologia est Virtus intellectualis cum attingat verum infallibiliter, & supernaturalis cum præsupponat Fidem supernaturalem & in ea fundetur, habetque pro obiecto Deum, ergo est virtus Theologica.

Dicendum tamen est tres esse Virtutes Theologicas realiter inter se distinctas, Fidem, Spem, Charitatem, ita vt neque sint plures, neque pauciores.

Primò enim quod pauciores non possint esse quam tres, satis colligitur ex Apostolo 1. ad Corinth. 13.

Prima ratio dubitandi.

Secunda.

Tertia.

Affertio prima.

Probatur primo.

V V u 3

Nunc

Nunc autem manent tria hæc Fides, Spes, Charitas. Cum autem dicit (tria hæc manere) significat illa esse tria distincta. Deinde certum est illa tria separata manere, nam in patria manet Charitas sine Fide vel Spei in peccatoribus manere potest Fides sine Spe vel Charitate. Deinde probat necessitatem huius numeri optimè S. Thomas, *quæst. 62. artic. 3.* Quia ut in Deum tanquam finem tendamus supernaturalem, tria requiruntur, primum est cognitio huius finis, quæ ad fidem pertinet, secundo appetitus efficax huius finis, qui est actus Spei, tertio ad illum finem omnia referre, quod munus est Charitatis. Deinde bona etiam est Suavis ratiocinatio, quia Deum non possumus attingere nisi & sub ratione veri, & sub ratione boni. Deum sub ratione veri non attingit nisi Fides, sub ratione boni attingi potest duobus modis, ut est in se summè bonus & propter se amabilis quod facit Charitas, & ut est summum bonum ipsius amantis, quod facit Spes.

Secundo, quod plures non sint quam tres, minus est certum quamvis communiter sit receptum, nulla enim actio est Theologica quæ ad unam ex illis tribus non possit referri ut ex dicendis patebit.

Solutio
primæ du-
tationis.

Ad primam enim Respondeo eodem argumento probari posse quod vnica in homine sit potentia cuius obiectum sit ens, vna scientia cuius obiectum sit Scibile, vna virtus moralis cuius formale obiectum sit honestas. Nego igitur dari posse unam virtutem cuius obiectum sit Deus, quia sub triplici ratione formali Deus attingi potest. Vnica est virtus Theologica in intellectu cum tamen sint duæ in voluntate, quia intellectus viatoris sub vnica ratione formali attingit Deum supernaturaliter, Deum enim obscurè solum cognoscimus, & in ænigmatæ propter reuelationem. Voluntas autem Deum attingit supernaturaliter sub duplici ratione formali & quatenus est in se bonus, & quatenus est bonus ipsi amanti. Voluntas vnica potentia est quæ attingere potest Deum sub vtraque illa ratione, quia obiectum formale voluntatis latius patet, quàm obiectum formale habitus. Deinde potentia voluntatis ut potest sperare nunquam separatur à potentia voluntatis ut potest amare, habitus autem Spei, separatur ab habitu charitatis.

Secundæ.

Ad secundam Respondeo habitum illum voluntatis quo inclinamur ad volendum credere reuelatis esse verum habitum supernaturalem distinctum ab habitu Fidei, sed illam esse Virtutem Moralem non Theologicam, quia eius obiectum est honestas credendi primæ veritati reuelanti. Iudicium illud speculatiuum quod actum Fidei præcedit, ostendam infra esse purè naturale: & si esset supernaturale, non esset tamen Theologicum, cum eius obiectum non sit perfectio increata: ex quo etiam defectu iudicium practicum præluens voluntati credendi, est purè morale pertinens ad prudentiam.

Tertiæ.

Ad tertiam Respondeo habitum scientiæ Theologiæ non esse nisi naturalem, cum immediatè nitatur discursu naturali, neque sequitur aliquid esse supernaturale, quoties præsupponit aliquid supernaturale, nam hæreticus credit multos articulos, reuelatos fide acquisita. Sed neque obiectum formale Theologiæ perfectio est increata, versatur enim circa Deum ut cognoscibilem discursu.

* *

QVÆSTIO II.

De generalibus virtutum infusarum proprietatibus.

Sic constituta existentia, quidditate, ac numero harum virtutum, maior sequitur controuersia de generalibus illarum proprietatibus, in quibus tamen explicandis omitti ea omnia debent quæ disputata prima parte de lumine gloriæ, nam huc illa omnia ferè pertinent, cum lumen illud & fax cælestis Ierusalem non sit nisi habitus supernaturalis. Omissis igitur illis omnibus tria restant. Primum an & quomodo habitus isti sint supernaturales, secundo vtrum sint extensiuè indiuisibiles, tertio vtrum essentialiter sint Virtutes, ita ut nunquam possint esse vitia, quod autem poni quarto loco poterat quomodo isti habitus sint causæ solum instrumentales actuum quos produciunt solum omnino est prima parte cum dictum est de lumine gloriæ quod non est nisi causa instrumentalis, actus visionis.

SECTIO I.

An & quomodo Virtutes Theologiæ sint supernaturales.

Hæc est prima & nobilissima proprietas harum Virtutum, quod superent omnem naturam, hoc autem difficillimum est sanè dicere, quia non satis constat quid sit illa supernaturalitas in genere, deinde vnde habeant actus & habitus quod superent omnem naturam etiam possibilem, an ab obiectis formalibus, an verò à principiis productiuis, quod est quærere vnde probari possit à priori, & non à posteriori tantum, quod sint supernaturales, primo ergo inquirendum est quænam sit propria quidditas entis supernaturalis in genere, id est quid sit habitus & actum Theologicum esse supernaturalem, secundo vnde peratur & probetur supernaturalitas actus & habitus Theologici.

§. I.

Quidditas propriæ entis supernaturalis in genere.

Certum est primò, quod vox illa (supernaturale) primò non potest significare illud ens quod perfectione superat ens quodlibet naturale, nam multa entia purè naturalia superant perfectione res supernaturales, nam modus præsentie sacramentalis quam habet Christus in Eucharistia perfectione superatur à multis substantijs: & Deus cum sit omnium perfectissimus est tamen ens naturale ac vera natura, excessus igitur perfectionis non significatur per illud super. Secundo ens supernaturale non significatur per illud quod à nulla causa creata produci potest, siue quod superat vim actiuam cuiuscunque creaturæ, sed à solo Deo potest produci, nam Angelus, anima rationalis, & materia prima non possunt produci nisi à Deo solo, & tamen non sunt res supernaturales. Tertio supernaturale non significatur illud quod repugnat naturæ, sicut etiam naturale non significatur, id quod est naturæ conueniens, nam visio beata, virtutes, & alia entia supernaturalia perficiunt naturam, & sunt illi valde conuenientia. Quarto igitur supernaturale non potest aliud significare nisi quod est indebitum cuiuscunque substantiæ tam creatæ, tam creabili, si enim esset alicui solum naturæ indebitum, quodlibet accidens esset supernaturale, nam accidentia leonis indebita sunt

Supernaturale quid non sit.

Supernaturale quid sit.